

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/1011**z dnia 10 marca 2022 r.**

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających sposób ustalania ekspozycji pośrednich wobec klienta wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne i na kredytowe instrumenty pochodne w przypadku, gdy kontrakt nie został zawarty bezpośrednio z klientem, lecz instrument dłużny lub kapitałowy będący instrumentem bazowym został wyemitowany przez tego klienta

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012⁽¹⁾, w szczególności jego art. 390 ust. 9 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ustalanie wartości ekspozycji pośrednich wobec klienta, wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne i na kredytowe instrumenty pochodne, do celów dużych ekspozycji powinno różnić się od metody obliczania wartości ekspozycji stosowanej do celów wymogów kapitałowych ustalanych w oparciu o ryzyko określonej w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013, ponieważ niewykonanie zobowiązania w przypadku instrumentu bazowego może prowadzić do zysku zamiast do straty. Wartość ekspozycji pośredniej powinna być zatem uzależniona od straty (tj. dodatniej wartości ekspozycji) lub zysku (tj. ujemnej wartości ekspozycji), które wynikałyby z potencjalnego niewykonania zobowiązania z tytułu instrumentu bazowego. Zgodnie z zasadami dotyczącymi dużych ekspozycji, określonymi w części czwartej rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w przypadku ekspozycji w portfelu handlowym instytucje mogą kompensować dodatnie i ujemne pozycje w tych samych instrumentach finansowych lub, pod pewnymi warunkami, w różnych instrumentach finansowych wyemitowanych przez danego klienta. Całkowita ekspozycja netto wobec indywidualnego klienta jest uwzględniana tylko wtedy, gdy jest dodatnia. Podobnie całkowita ekspozycja netto wobec danego klienta, po uwzględnieniu ekspozycji pośrednich wobec tego klienta wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne lub na kredytowe instrumenty pochodne przypisanych do portfela handlowego, powinna być brana pod uwagę tylko wtedy, gdy jest dodatnia. Aby uniknąć jakiegokolwiek kompensowania wszelkich ekspozycji pośrednich wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne lub na kredytowe instrumenty pochodne przypisanych do portfela bankowego, wszelką ujemną wartość ekspozycji pośredniej wynikającą z tych pozycji należy ustalić na zero.
- (2) Aby zapewnić odpowiednie uwzględnienie ryzyka niewykonania zobowiązania, wartość ekspozycji pośredniej z tytułu opcji, niezależnie od tego, czy jest ona przypisana do portfela handlowego czy do portfela bankowego, powinna zatem zależeć od zmian cen opcji, które wynikałyby z niewykonania zobowiązania z tytułu odpowiedniego instrumentu bazowego, np. wartości rynkowej opcji w przypadku opcji kupna oraz wartości rynkowej opcji pomniejszonej o jej kurs wykonania w przypadku opcji sprzedaży.
- (3) Celem kredytowych instrumentów pochodnych jest przeniesienie ryzyka kredytowego wobec kredytobiorcy bez przenoszenia samych aktywów. Przy ustalaniu wartości ekspozycji pośredniej z tytułu instrumentu bazowego należy wziąć pod uwagę rolę, jaką instytucje odgrywają jako sprzedawca ochrony lub nabywca ochrony, oraz rodzaj zawartego przez nie kontraktu na kredytowy instrument pochodny. Ekspozycja pośrednia powinna być zatem równa wartości rynkowej kontraktu na kredytowy instrument pochodny, którą należy skorygować o kwotę należną kontrahentowi (lub której otrzymania od kontrahenta można oczekiwać) w przypadku niewykonania zobowiązania przez emitenta bazowego instrumentu dłużnego.
- (4) W przypadku innych rodzajów kontraktów na instrumenty pochodne, które stanowią połączenie pozycji długich i krótkich, aby zapewnić precyzyjne uwzględnienie ryzyka niewykonania zobowiązania, instytucje powinny rozłożyć te kontrakty na instrumenty pochodne na poszczególne składniki (ang. *legs*) transakcji. Jedynie składniki obciążone ryzykiem niewykonania zobowiązania, gdzie instytucje są narażone na ryzyko straty w przypadku niewykonania zobowiązania, powinny być uwzględniane przy obliczaniu wartości ekspozycji pośredniej wynikającej z tych kontraktów na instrumenty pochodne. Jednakże w przypadku, gdy instytucje nie są w stanie zastosować tej metody, oraz aby zapewnić ostrożne podejście, należy im zezwolić na ustalenie wartości ekspozycji pośredniej instrumentów bazowych jako maksymalnej straty, jaką mogą ponieść w wyniku niewykonania zobowiązania przez emitenta instrumentu bazowego, do którego odnosi się dany instrument pochodny.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1.

- (5) Instrumenty pochodne mogą być tworzone w oparciu o instrumenty bazowe posiadające wiele komponentów (ang. *reference names*). W przypadku tych instrumentów pochodnych o wielu komponentach instrumentu bazowego, gdzie instytucja może zastosować metodę pełnego przeglądu w odniesieniu do poziomu poszczególnych komponentów instrumentu bazowego, oraz aby zapewnić stosowanie najdokładniejszej metody, wartość ekspozycji pośredniej należy obliczać przez odniesienie do zmiany ceny instrumentu pochodnego w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu każdego komponentu instrumentu bazowego w ramach instrumentu pochodnego o wielu instrumentach bazowych. Aby zapewnić spójność z ramami dotyczącymi dużych ekspozycji mającymi zastosowanie do transakcji, w przypadku których istnieje ekspozycja z tytułu aktywów bazowych, art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1187/2014 ⁽²⁾ powinien mieć zastosowanie do przypisania ekspozycji do określonego klienta, oddzielnego klienta lub nieznanego klienta. W przypadkach, w których instytucje nie są w stanie zastosować metody pełnego przeglądu lub w których metoda pełnego przeglądu w odniesieniu do instrumentu pochodnego o wielu komponentach instrumentu bazowego jest dla nich nadmiernie uciążliwa, oraz aby zapewnić ostrożne podejście, instytucje powinny obliczać wartość ekspozycji pośredniej przez odniesienie do zmiany ceny instrumentu pochodnego w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu wszystkich tych komponentów instrumentu bazowego. Podobnie aby zapewnić spójność z ramami dotyczącymi dużych ekspozycji mającymi zastosowanie do transakcji, w przypadku których istnieje ekspozycja z tytułu aktywów bazowych, art. 6 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1187/2014 powinien mieć zastosowanie do przypisania ekspozycji do oddzielnego klienta lub nieznanego klienta. We wszystkich przypadkach, w których instrumenty bazowe przypisuje się do nieznanego klienta, aby uniknąć ryzyka, że ujemne wartości ekspozycji pośrednich zostaną skompensowane dodatnimi wartościami ekspozycji pośrednich, wszelkie ujemne wartości ekspozycji pośrednich instytucje powinny ustalić na zero.
- (6) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.
- (7) Europejski Urząd Nadzoru Bankowego przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zasięgnął porady Bankowej Grupy Interesariuszy powołanej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 ⁽³⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Ogólne zasady ustalania wartości ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z kontraktów na instrumenty pochodne i kontraktów na kredytowe instrumenty pochodne

1. Instytucje obliczają wartość ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z kontraktów na instrumenty pochodne wymienionych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i kontraktów na kredytowe instrumenty pochodne, w przypadku gdy dany kontrakt nie został zawarty bezpośrednio z tym klientem, lecz instrument dłużny lub kapitałowy będący instrumentem bazowym został wyemitowany przez tego klienta, zgodnie z metodyką określoną w art. 2–5 niniejszego rozporządzenia.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy instrumenty bazowe są uwzględnione w indeksie dłużnych papierów wartościowych, indeksie akcji lub indeksie swapów ryzyka kredytowego lub w przedsiębiorstwie zbiorowego inwestowania, lub w przypadku gdy kontrakty na instrumenty pochodne odnoszą się do instrumentu bazowego o wielu komponentach, instytucje obliczają wartości ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z kontraktów na instrumenty pochodne, o których mowa w ust. 1, oraz wkład tej ekspozycji w ekspozycję wobec klienta zgodnie z metodyką określoną w art. 6.
3. W przypadku gdy kontrakty na instrumenty pochodne i na kredytowe instrumenty pochodne, o których mowa w ust. 1, są przypisane do portfela handlowego, po obliczeniu wartości ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z tych kontraktów instytucje włączają te wartości ekspozycji do ekspozycji wobec klienta w portfelu handlowym. Po dokonaniu agregacji ujemnym ekspozycjom netto wobec klienta przypisuje się wartość zerową.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1187/2014 z dnia 2 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych mających na celu ustalenie ogólnej ekspozycji wobec danego klienta lub grupy powiązanych klientów w odniesieniu do transakcji dotyczących aktywów bazowych (Dz.U. L 324 z 7.11.2014, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2, w przypadku gdy kontrakty na instrumenty pochodne i na kredytowe instrumenty pochodne, o których mowa w ust. 1, są przypisane do portfela bankowego oraz gdy, po obliczeniu wartości ekspozycji pośrednich wobec klienta wynikających z tych kontraktów, ekspozycje pośrednie mają wartość ujemną, instytucje przypisują tym wartościom ekspozycji wartość zerową przed zaliczeniem ich do ekspozycji wobec klienta.

Artykuł 2

Przypisywanie ekspozycji pośrednich do kategorii kontraktów na instrumenty pochodne

Instytucje przypisują ekspozycje pośrednie, o których mowa w art. 1 ust. 1, do jednej z następujących kategorii kontraktów na instrumenty pochodne:

- a) opcje na instrumenty dłużne i kapitałowe;
- b) kontrakty na kredytowe instrumenty pochodne;
- c) wszystkie inne kontrakty na instrumenty pochodne wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 575/2013, których aktywem bazowym jest instrument dłużny lub kapitałowy i które nie są uwzględnione w kategoriach, o których mowa w lit. a) lub b) niniejszego ustępu.

Artykuł 3

Obliczanie wartości ekspozycji pośredniej z tytułu opcji na instrumenty dłużne i kapitałowe

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu instytucje obliczają wartość ekspozycji pośredniej z tytułu opcji, o których mowa w art. 2 lit. a), jako sumę bieżącej wartości rynkowej opcji i kwoty należnej kontrahentowi opcji w wyniku potencjalnego niewykonania zobowiązania przez emitenta instrumentu bazowego, pomniejszoną o kwotę należną instytucji od tego kontrahenta w przypadku takiego zdarzenia.

2. W przypadku opcji kupna wartość ekspozycji pośredniej jest równa wartości rynkowej opcji. W przypadku pozycji długiej w opcji kupna wartość ekspozycji pośredniej jest dodatnia, natomiast w przypadku pozycji krótkiej w opcji kupna wartość ekspozycji pośredniej jest ujemna.

3. W przypadku opcji sprzedaży wartość ekspozycji pośredniej jest równa różnicy między wartością rynkową opcji i ceną wykonania tej opcji. W przypadku pozycji krótkiej w opcji sprzedaży wartość ekspozycji pośredniej jest dodatnia, natomiast w przypadku pozycji długiej w opcji sprzedaży wartość ekspozycji pośredniej jest ujemna.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3, w przypadku opcji sprzedaży, których cena wykonania nie jest dostępna w dniu transakcji, lecz później, instytucje stosują oczekiwaną modelowaną cenę wykonania stosowaną do obliczania wartości godziwej opcji.

5. W przypadku gdy wartość rynkowa opcji nie jest dostępna w danym dniu, instytucje stosują wartość godziwą tej opcji w tym dniu. W przypadku gdy ani wartość rynkowa, ani wartość godziwa opcji nie jest dostępna w danym dniu, instytucje stosują ostatnią dostępną wartość rynkową lub ostatnią dostępną wartość godziwą tej opcji. W przypadku gdy ani wartość rynkowa, ani wartość godziwa opcji nie jest dostępna dla żadnego dnia, instytucje stosują wartość, według której opcja jest wyceniana zgodnie z mającymi zastosowanie ramami rachunkowości.

Artykuł 4

Obliczanie wartości ekspozycji pośredniej z tytułu kontraktów na kredytowe instrumenty pochodne

1. Wartość ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z kontraktów na kredytowe instrumenty pochodne, o których mowa w art. 2 lit. b), jest równa sumie bieżącej wartości rynkowej kontraktu na kredytowy instrument pochodny i kwoty należnej kontrahentowi kontraktu na kredytowy instrument pochodny w wyniku potencjalnego niewykonania zobowiązania przez emitenta instrumentu bazowego, pomniejszonej o kwotę należną instytucji od tego kontrahenta w przypadku takiego zdarzenia.

2. W przypadku gdy wartość rynkowa kredytowego instrumentu pochodnego nie jest dostępna w danym dniu, instytucje stosują wartość godziwą tego kredytowego instrumentu pochodnego w tym dniu. W przypadku gdy ani wartość godziwa, ani wartość rynkowa kredytowego instrumentu pochodnego nie są dostępne w danym dniu, instytucje stosują ostatnią dostępną wartość rynkową lub ostatnią dostępną wartość godziwą tego kredytowego instrumentu pochodnego. W przypadku gdy ani wartość rynkowa, ani wartość godziwa kredytowego instrumentu pochodnego nie jest dostępna dla żadnego dnia, instytucje stosują wartość, według której kredytowy instrument pochodny jest wyceniany zgodnie z mającymi zastosowanie ramami rachunkowości.

Artykuł 5

Obliczanie wartości ekspozycji pośredniej z tytułu innych kontraktów na instrumenty pochodne wymienionych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 575/2013

1. Obliczając wartość ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z innych kontraktów na instrumenty pochodne, o których mowa w art. 2 lit. c), w tym swapów, kontraktów terminowych typu future lub kontraktów terminowych typu forward, instytucje dokonują rozłożenia swoich transakcji wieloskładnikowych na poszczególne składniki transakcji.
2. W przypadku składników transakcji, o których mowa w ust. 1 i które to składniki są obciążone ryzykiem niewykonania zobowiązania przez emitenta instrumentu bazowego, instytucje obliczają wartość swojej ekspozycji pośredniej tak, jakby ekspozycja wynikała z pozycji w tych składnikach.
3. W przypadku gdy instytucja nie jest w stanie zastosować podejścia przewidzianego w ust. 1 i 2, ustala ona wartość ekspozycji pośredniej wobec emitenta instrumentów bazowych jako maksymalną stratę, jaką instytucja poniosłaby w wyniku potencjalnego niewykonania zobowiązania przez emitenta instrumentów bazowych, do których odnosi się kontrakt na instrument pochodny.

Artykuł 6

Obliczanie wartości ekspozycji pośredniej z tytułu kontraktów na instrumenty pochodne o wielu instrumentach bazowych

1. Ustalając wartość ekspozycji pośredniej wobec klienta wynikającej z kontraktów na instrumenty pochodne utworzone w oparciu o indeksy dłużnych papierów wartościowych, akcji lub swapów ryzyka kredytowego lub w oparciu o przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, lub z kontraktów na instrumenty pochodne odnoszących się do instrumentu bazowego o wielu komponentach, instytucje stosują metodę pełnego przeglądu w odniesieniu do poziomu wszystkich indywidualnych instrumentów bazowych i obliczają wartości ekspozycji pośrednich jako zmianę ceny kontraktu na instrument pochodny w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu każdego komponentu instrumentu bazowego. Instytucje przypisują każdą wartość ekspozycji pośredniej albo do określonego klienta, albo do oddzielnego klienta, albo do nieznanego klienta, jak określono w art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1187/2014.
2. W przypadku gdy instytucja nie jest w stanie zastosować metody pełnego przeglądu w odniesieniu do poziomu wszystkich indywidualnych instrumentów bazowych kontraktu na instrument pochodny zgodnie z ust. 1 lub jeżeli byłoby to nadmiernie uciążliwe dla instytucji, wówczas instytucja:
 - a) stosuje metodę pełnego przeglądu w odniesieniu do tych indywidualnych instrumentów bazowych, w przypadku których jest to możliwe lub nie byłoby to nadmiernie uciążliwe dla instytucji, oraz oblicza wartość ekspozycji pośredniej zgodnie z ust. 1;
 - b) w odniesieniu do tych instrumentów bazowych, w przypadku których instytucja nie jest w stanie zastosować metody pełnego przeglądu lub jeżeli zastosowanie tej metody byłoby nadmiernie uciążliwe dla instytucji, oblicza wartość ekspozycji pośredniej przez odniesienie do zmiany ceny instrumentu pochodnego w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu wszystkich tych komponentów instrumentu bazowego.

Wartość ekspozycji pośredniej, o której mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, przypisuje się albo do transakcji na instrumentach pochodnych jako oddzielnego klienta, albo do nieznanego klienta, jak określono w art. 6 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1187/2014.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, w przypadku gdy wartości ekspozycji pośredniej przypisuje się do nieznanego klienta, jak określono w art. 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1187/2014, i wartości te są ujemne, instytucja przypisuje tym wartościom ekspozycji pośredniej wartość zerową przed zaliczeniem ich do ekspozycji wobec nieznanego klienta.

Artykuł 7

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 marca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN
